

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 622/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **LikoSpol, a.s.**, Miletičova 23, Bratislava, zastúpeného Consilior Iuris s.r.o., Radlinského 51, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sfk/20/2024 z 31. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 30. októbra 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho správneho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje vysloviť porušenie základných práv napadnutým uznesením, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie, a priznať finančné zadosťučinenie.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého rozhodnutia pripojeného k ústavnej sťažnosti sťažovateľom vyplýva nasledujúci stav veci: Daňový úrad Bratislava II (ďalej len „správca dane“) ako príslušný správca dane vydal 10. októbra 2002 dodatočný platobný výmer, ktorým uložil sťažovateľovi ako daňovému subjektu zaplatiť rozdiel na dani z príjmov právnických osôb za rok 1999 (ďalej len „rozhodnutie prvostupňového orgánu I“), proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie (ďalej len „odvolanie I“). Správca dane listom neobsahujúcim náležitosti rozhodnutia zamietol odvolanie I sťažovateľa z dôvodu jeho oneskoreného podania.

3. Sťažovateľ podal okrem odvolania I proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu I aj návrh na obnovu konania, ktorú správca dane povolil. Správca dane vydal v obnovenom konaní 24. augusta 2002 rozhodnutie, ktorým rozhodnutie prvostupňového orgánu I zrušil (ďalej len

„rozhodnutie prvostupňového orgánu II“). Aj proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie (ďalej len „odvolanie II“), ktoré správca dane listom z 18. októbra 2004 zamietol. Následne o odvolaní II rozhodol odvolací orgán (Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky) rozhodnutím z 29. decembra 2004, ktorým potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu II. Rozhodnutie odvolacieho orgánu sťažovateľ napadol správnu žalobou, ktorá bola rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/65/05-17 zo 7. júna 2006 zamietnutá. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžf/41/2010 zo 7. júla 2011.

4. Správny súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 16Sa/5/2023 z 19. marca 2024 (ďalej len „uznesenie správneho súdu“) postupom podľa § 249 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal odstránenia nečinnosti a uloženia povinnosti finančnému riaditeľstvu konať vo veci jeho odvolania proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu I.

5. Proti uzneseniu správneho súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal, že sa správny súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu a porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho posúdenia veci. Najvyšší správny súd napadnutým uznesením kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú v zmysle § 461 SSP, pretože námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti považoval za nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého uznesenia správneho súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Ústavný súd zo sťažovateľom vznesených námietok proti napadnutému uzneseniu vyselekoval ako ústavnoprávne relevantnú nasledujúcu argumentáciu:

- a) kasačný súd nesprávnym spôsobom po právnej stránke posúdil nečinnosť orgánu verejnej správy v kontexte celkového procesného postupu a vzájomných vzťahov jednotlivých daňových konaní;
- b) kasačný súd nesprávne právne posúdil list správcu dane ako rozhodnutie podliehajúce súdnemu prieskumu, ktoré sťažovateľ považuje za tzv. paakt.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní odmietnuť aj návrh podľa čl. 127 ústavy, ktorý je zjavne neopodstatnený. Za zjavne neopodstatnenú možno podľa ustálenej judikatúry považovať takú ústavnú sťažnosť, pri ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 391/2019, I. ÚS 403/2019, I. ÚS 418/2019, II. ÚS 69/2021).

8. Vychádzajúc zo svojej ustálenej judikatúry, má ústavný súd na zreteli svoju pozíciu nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti, ktorá je odlišná od postavenia všeobecného súdu, vykonávajúceho právomoc v rámci opravného systému procesného práva, ktorého úlohou je preskúmať rozhodnutie nižšieho súdu, a ak to umožňujú predpisy procesného práva, reparať zistený skutkový stav a (alebo) na to nadväzujúci právny záver. Ústavný súd preto napadnuté rozhodnutie preskúmal výlučne z hľadiska dodržania procesných záruk a jeho zlučiteľnosti

s článkami ústavy a dohovoru, ktorých porušenie sa namieta. Pritom napadnuté rozhodnutia podrobil konfrontácii s argumentmi sťažovateľa, majú na pamäti, že rozhodnutie orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia, pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. V zásade túto povinnosť nemožno chápať ako vysporiadanie sa s každým argumentom účastníka (strany) konania, ale rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia.

9. Podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010). Poslaním ústavného súdu nie je kontrola súdnej činnosti vo všetkých smeroch a aspektoch a skúmanie akejkoľvek možnej nezákonnosti alebo procesného pochybenia, či dokonca zrejmej nesprávnosti, ktoré sa v individuálnom konaní pred všeobecnými súdmi prípadne vyskytnú, ale výlučne posudzovanie konformity aktu aplikácie práva (v posudzovanej veci súdneho rozhodnutia) s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd teda nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov, a preto zásadne nemôže meritórne preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, pri ktorých vydaní súdy rešpektovali požiadavky vyplývajúce z obsahu základných práv ustanovených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Aj keby ústavný súd v niektorých aspektoch nesúhlasil s interpretáciou a aplikáciou zákonov všeobecnými súdmi, je oprávnený nahradiť vlastným názorom napadnutý právny názor všeobecného súdu len vtedy, ak by tento bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.

10. Úlohou ústavného súdu nie je ani preskúmať, ktorá z viacerých do úvahy prichádzajúcich interpretačných alternatív je správna, pretože jeho poslanie sa obmedzuje výlučne na posúdenie ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia cez prizmu posúdenia porušenia základného práva a slobody, t. j. či rozhodnutie súdu alebo iného orgánu verejnej moci nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti a či je náležité odôvodnené. Výklad zákonov je v primárnej kompetencii všeobecných súdov. Ak výklad, ktorý podá vec prejednávajúci všeobecný súd, možno považovať za ústavne konformný, ústavný súd nemá dôvod do tohto výkladu zasiahnuť, keďže jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov.

11. Z uvedených téz ústavný súd vychádzal aj pri skúmaní možného zásahu do základných práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu, a to v intenciách námietok sťažovateľa, keďže je viazaný rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti.

12. Podľa ústavného súdu závery uvedené v odôvodnení uznesenia najvyššieho správneho súdu možno považovať v rámci námietok sťažovateľa za dostatočné a presvedčivé a, naopak, v žiadnom prípade nie za arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Najvyšší správny súd dostatočne a ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na sťažovateľom uplatnené kasačné námietky, pričom svoj záver o nevyhovení sťažovateľovi zrozumiteľne a primerane odôvodnil. Právne závery najvyššieho správneho súdu nevykazujú znaky svojvôle alebo arbitrárnosti. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s ich závermi nestotožňuje a má na vec iný názor, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti

napadnutého rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

13. Ústavný súd považuje za ústavne súladný ťažiskový právny záver, že za objektívne existujúceho procesnoprávneho stavu nie je možné rozhodovať a rozhodnúť o odvolaní I sťažovateľa z dôvodu neexistencie rozhodnutia prvostupňového orgánu I, keďže nie je možné preskúmať rozhodnutie, ktoré už bolo zrušené. Rozhodnutie prvostupňového orgánu I (napadnuté odvolaním I) bolo zrušené novým rozhodnutím vydaným po povolení obnovy konania (rozhodnutím prvostupňového orgánu II), preto nie je naplnený základný predpoklad na rozhodovanie o odvolaní I proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu I (ktoré neexistuje). Tento právny záver je logický a zrozumiteľný a navyše ústavne udržateľný a nesignalizuje potenciálny zásah do základných práv a slobôd sťažovateľa. Daňové konanie, v ktorom sťažovateľ namieta nečinnosť, bolo právoplatne skončené (konanie vo veci vyrubenia dane z príjmov právnických osôb za rok 1999 bolo právoplatne skončené rozhodnutím prvostupňového orgánu II) a odstránenia nečinnosti sa možno domáhať len v začatom, t. j. neskončenom, konaní.

14. Ústavný súd konštatuje, že správca dane vyriešil vec procesne a ústavne akceptovateľným spôsobom, pretože procesné práva sťažovateľa a možnosť ovplyvniť výsledok v jeho daňovej veci boli plne zabezpečené v obnovenom konaní, kde bol sťažovateľovi vytvorený procesný priestor v rovnakej miere realizovať svoju daňovú obhajobu a z nej vyplývajúce práva, ako by to bolo v pôvodnom konaní pred obnovou konania. Inak povedané, v odvolaní II proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu II mohol uplatňovať odvolacie námietky v rovnakom rozsahu ako v odvolaní I proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu I, a preto nie je daný rozumný dôvod, aby v daňovom konaní dochádzalo k duplicitnej kontrole v rámci systému opravných prostriedkov. Navyše ako už bolo uvedené, v zásade nie je možné preskúmať neexistujúce rozhodnutie, ktoré bolo právoplatne zrušené v inom opravnom postupe.

15. Ústavný súd dodáva, že sa stratila väzba medzi namietaným porušením práv a reálnou právnou pozíciou sťažovateľa v daňovom konaní. Eventuálne vyhovenie ústavnej sťažnosti by v súčasnosti nemalo vo vzťahu k namietanému daňovému konaniu žiadnu relevanciu pre nedostatok podmienky bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na pozíciu sťažovateľa. V okolnostiach prejednávanej veci totiž nastal stav, keď už vec skončila, resp. bola vyriešená inak, a preto už nemá ďalší zmysel v konaní v danej veci pokračovať. Ak je sťažovateľom namietaný zásah do jeho ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv alebo slobôd, potom musí byť tento zásah výrokom meritórneho rozhodnutia ústavného súdu odstrániteľný, avšak v danej veci táto podmienka splnená nie je, pretože stav, ktorý viedol k podaniu ústavnej sťažnosti, právoplatnosťou rozhodnutia prvostupňového orgánu II pominul. Ústavná sťažnosť nemôže smerovať proti neaktuálnym a už netrvajúcim zásahom orgánu verejnej moci do základných práv alebo slobôd.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu a označenými základnými právami sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie ním označených práv, preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu